אמרי שפר — צוואת ר' משה מפשעווארסק

כתב צוואה מהרב הקדוש המקובל האלקי א"א רב ספרא קדישא אדמו"ר מוה' משה סופר מפרשעווארסק זצוקלה"ה בעהמ"ח סה"ק אור פני משה עה"ת.

כבר אמרו חז"ל אין מודיעין קיצו של בשר ודם. ומי יודע אינש ונאמר כדגים הנאחזים במצודה וגו' וניטל רוב המדבר שבלשונו לפעמים. לכך אמרתי לכתוב צוואה עודי בחיי. וסימן אשר יעשה אותם האדם וח"י בהם: א בקשתי לאלופי נגידי חבורא קדישא בראותם הכבדת חולי אזי לא יעודין ממטתי לומדי תורה או מגידי תהלים בשפה ברורה. וכאשר יראו סימני גסיסה אזי מחול ימחלו על כבודם לומר לי שאשנה משנה ו' בפ"ד ממס' זבחים לשם ששה דברים הזבח נזבח וכו' ואם לא אזכור את המשנה אזי יאמרו מתוך המשניות מלה במלה כמה פעמים עד יציאת הנשמה: ב כאשר יוציאו אותי ממטתי על הארץ (אפהייבין) אזי כאשר יגיעו ממטתי פחות מג' טפחים לארץ אזי יזרקו אותי על הארץ והוא רחום יכפר עון כאלו נסקלתי בב"ד של מעלה וגם בהשכיבי בקברי יעשו כן. והעיקר להשכיב אותי על הארץ להדיא בלא קש ותבן כלל וכלל: ג תכף ומיד בשלישי לחולי' או קודם לזה יזכירוני לומר וידוי הגדול מתוך של"ה הקדוש לומר בעת ישוב הדעת. וראיתי בצוואת הגאון מו"ה שעפטיל ז"ל כתב א"א ז"ל בספרו אדם כשמגיע ימיו למות עומד השטן ב"מ על צדו ומפתה אותו ואומר לו כפור באלקי ישראל ואדם אין לו דעת באותן הימים ר"ל עיין בס' יש נוחלין. ע"כ גם אנכי עצם נבזה עומד מעכשיו בפני השי"ת הגדול ב"ה וב"ש ושכינתיה ובפני ב"ד של מעלה. ובב"ד של מטה. שהנני מוסר מודעה אם חלילה וחס שאדבר סמוך למיתה איזה דיבור שלא כהוגן יהיו אותן הדברים בטלין ומבוטלין לא שרירין ולא קיימין על עצמן. והדברים של עכשיו הם קיימים כאשר אני מקבל על עצמי ומעיד אני שהקב"ה הוא סיבת כל הסיבות ומהווה כל הויות והוא נצחי ראשון לראשונים ואחרון לאחרונים שמע ישראל ד' אלקנו ד' אחד וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד והן הן הדברים שאני מקבל על עצמי מעכשיו לעולמים. הק' משה הלוי בן אסתר :ד עסקי המת היינו תכריכים וארון לא יתעסקו רק אנשים טבולים ואם יהי' עת צינה אני מטריח אותם אמנם מי שרגיל במקוואות בעת הקור יקיים אל תמנע טוב מבעליו. וחלילה באזהרה גדולה שיגעו נשים במלבושי היינו רק אנשים חייטים טבולי יום השי"ת ישלם פעלם: ה הנני מבקש להחבורה קדושה שבשעת טהרה יצוו להמתעסקים להריק ט' קבים בפעם א' ולהזהר מחציצה הפוסלת הטבילה ובודאי החבורה קדושה קדושים הם ויעשו הכל כתורה אמנם באתי כמזכיר: ו בשעת הנחה בקבר יקיימו ג"כ מצות סקילה ויזהרו שלא יהא שום חציצה בין גופי לארץ כגון קיסמין דקין וכיוצא החוצצים הקשה לבשר להתעכל ונודע שיש צעד מתחולל לאדם טרם יתעכל הבשר: ז הנני גוזר בחרם הגדול שלא ילוו אותי בני ביתי הן זוגתי ובני הן שאר בני ביתי כולם בכלל חלילה לזוז מאסקופת הבית רק ישארו בבית. גם טרם נסיעתי מביתי לקברי יעשו פדיון נפש היינו ק"ס מטבעות כסף שיצאו באותן הימים. ואם לא תשיג ידי אזי יעשו בפרוטות נחושת כמספר שמי משה ויתחלקו לעניים הגונים. וימהרו בכל מה דאפשר במרוצה לקברי ולא יעמדו כלל וכלל: ח לחצוב לי קבר מקום בינוני לא

עולה ויורד ויתן לחבורה קדושה י"ח זהובים ויקבלו ברצון טוב כאלו המה ח"י אדומים ולמתעסקים ב' זהובים. חלילה וחלילה להספיד אות' כדרך הספדנים להמציא שבחים להנפטר אמנם ראיתי בס' ז"ל אם משבחים את המת בדבר שלא הי' בתמימות כאשר ראו לעינים אזי המת ישא ענשו עד מאוד והנני באתי בויחל משה להבא להספידני ולומר לו לנכח אחי חביבי מה לך להפסיל כחי ולהעומדני עון כיוצא וכבר כתוב גם ענוש לצדיק לא טוב ודרשו חז"ל לא טוב לצדיק שיענש איש אחר על ידו: ט למהר לחצוב לי מצבה על קברי ולא יהי' כתוב בה רק נוסח זה מצבת קבורת משה בן יצחק הלוי שנפטר ביום פלוני תנצב"ה. ולא יותר וחלילה לשנות: י הלא נתחדש חבורה לומדי תורה והמה בכתובים גם אני כתוב שם שנתקבלתי אחר פטירת המנוח הכשר והתמים מו"ה צבי בר"ץ. בכן באתי מעלי כל מה שכתוב שם: יא הנני מבקש מכל או"א בעשר לשונות של תפילה שבימי שבעה ילמוד כל אחד ג' משניות חוץ מהשיעור שיש לו ללמוד, ילמוד עבור נשמת משה בן אסתר ובכלות ימי שבעה יעשה כל אחד לו כמו סימן מובהק במשניות שלו שלא ישכח ללמוד בכל יום רק משנה אחד בשבילי, ולומר יהי רצון וכו' ואם לא יהי' לו פנאי להאריך אזי יאמרו סתם משנה זו אני לומד לשם יקבה"ו וכו' עבור נשמת משה בן אסתר לתקן נר"ן שלו וזה ודאי חסד של אמת כמאמר חז"ל וכו': יב אם ישאר מעות מעשר אחרי אזי יתחלקו לקרובי העניים וקרוב קרוב קודם. והנה יש בין ספרים שלי כמה ספרים אשר נכתב בהם בראש הדף בפתיחה ניקח בכסף מעשר בכן יקחו אותם לבהמ"ד חסידים ולא יעכבו אנשים לעצמם כי הם קודש אמנם הם לכל אחד מבני העיר ללמוד בתוכם: יג והנה ימים כבירים הגדיל השי"ת חסדו עלי לכתוב פירוש בדרך מוסר על כמה פסוקים ומימרות והמה בכתובים יזהרו לשמרם מאבידה וכליון. ואולי א' ממשפחתינו ידפיס אותם בלקחו הסכמות: יד כאשר ילבשו אותי בטלית בקשתי מאוד ומאוד לחתוך השלאקין מהטלית שהוא צבע בלאה וישאר רק הלבן בטלית ויעשו הציצית בהכנפות. ולא יהיו פסולין רק יהיו תחובים בהכנפות ובקשתי מאוד ומאוד על דבר הזה כי שם למעלה רק לובן העליון: טו אבקש מבני נחמן הלוי שכאשר יאמר קדיש אחר פטירתי יכוין שהבל פיו שלו יכבה שלהבת להבת גיהנם וכאשר יתפלל לפני התיבה יסיר ממחשבתו מחשבת חוץ וזיל קרי בי' רב איך ומה מתפללים ובכוונת הלב. דהיינו בס' חסידים ובדברי כבושין ובשל"ה ובר"ח. ובאם אפשר ילמוד עם אחיו דוד בכל יום גם ספר מוסר וטוב לך: טז בירושה שיהי' נשאר אחרי יתנו לזוגתי סך שלש מאות ועשרים זהובים פוליש פרעון כתובה. והכתובה מונחת בס' כנפי יונה בסוף הספר וכאשר ישלמו יקרעו הכתובה: יז ובספרים כך ינהגו החומשים טובים יקח בני נחמן ולעומת זה יקח בני דוד חק לישראל ומשניות וספרים יתנו לחתני שלמה זלמן. ומשאר ספרים יתנו לחתני השני שלמה ישראל סך ספרים שיהיו שוים ד' אדומים. והשאר יחלקו בשוה שני אחים הנ"ל: יח והס"ת שלי יגיהו אותה היטב מרישא לסיפא. וימכרו אותה להנגיד מו"ה ליביש מלבוב והמעות יתנו לאיש בטוח ויהי' לנשואי נכדי בנות דוד ומה שיהי' יותר מעות אזי יחלקו בשוה השני אחים הנ"ל עם אמכם רחל כ"ד אביכם משה בן אסתר: נפטר י"ב טבת שנת תקס"ו לפ"ק.

העתקתי מכי"ק אצל נכדו הרבני החסיד מו"ה הערציל סופר דק"ק קאמינקא נ"י.